

Nr 78. Ersättningar till förtroendevalda, regler för partistöd och resurser för politiska sekreterare mandatperioden 2015-2018
KSN-2014-0077

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta regler för ersättning till förtroendevalda för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om högst 40 procent av heltid enligt ärendets *bilaga 1* till ERS-gruppens skrivelse, med undantag för förslagen till månadsarvoden,

att anta tillämpningsanvisningar enligt *bilaga 2* till ERS-gruppens skrivelse,

att bemyndiga kommunstyrelsen eller grupp av förtroendevalda att svara för tolkning och förändringar i tillämpningsanvisningarna,

att anta regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid enligt *bilaga 3* till ERS-gruppens skrivelse, samt

att anta nya regler för kommunens resurser beträffande politiska sekreterare enligt *bilaga 4* till ERS-gruppens skrivelse, dock med ett förtydligande i § 3 som föreslås lyda:

Varje parti med representation i kommunstyrelsen ska garanteras minst en resurs.

Vidare ska partiet som besätter posten som ordförande i kommunstyrelsen ha ytterligare en resurs. Utöver detta tillkommer ytterligare resurser. Den slutliga fördelningen av resurser mellan partierna fastställs i överläggningar varvid en rimlig och mer proportionell fördelning eftersträvas.

att anta regler för partistöd enligt *bilaga 5*

Kommunstyrelsen beslutar därutöver för egen del

att uppdra till ERS-gruppen att återkomma med ett samlat förslag till månadsarvoden att behandlas av kommunfullmäktige i september

Ilona Szatmári Waldau (V) reserverar sig enligt *bilaga A*.

Uppsala den 7 maj 2014

På kommunstyrelsens vägnar

Fredrik Ahlstedt/Astrid Anker

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Liv Hahne, Magnus Åkerman, Christopher Lagerqvist (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hameenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch Thor (KD), Marlene Burwick, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson, Milischia Rezai (alla S), Maria Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och Ilona Szatmári Waldau (V).

Dessutom närvarande: Simone Falk, Louise Landerholm Bill (båda M), Peter Nordgren (FP), Rickard Malmström (MP) och Emma Wallrup (V).

Ärendet

ERS-gruppens förslag

ERS-gruppen är utsedd av kommunstyrelsen och har lagt förslag till ersättningar till förtroendevalda, partistöd och resurser för politiska sekreterare mandatperioden 2015-2018.

Gruppen har överlämnat förslag till kommunstyrelsen för vidare behandling av kommunfullmäktige. Gruppens skrivelse med underbilagor *biläggs*.

Gruppen har utarbetat ett förslag till regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om högst 40 procent av heltid (ärendets *bilaga 1*) till ERS-gruppens skrivelse – här utsändes ej underbilaga 3 som innehåller gruppens förslag till månadsarvoden) till vilket har utformats tillämpningsanvisningar (*bilaga 2* till ERS-gruppens skrivelse). Gruppen föreslår att kommunfullmäktige antar dessa och bemyndigar kommunstyrelsen eller av styrelsen utsedd för-

troendemannagrupp att komplettera eller vid behov revidera dessa.

Ersättningarna i form av månadsarvoden föreslås liksom tidigare utgå i form av delar av riksdagsledamotsarvodet. Gruppen har diskuterat nivåerna utifrån nuvarande organisation och föreslår att dessa bibehålls med undantag för kulturnämndens presidium som föreslås höjas.

Arvodet för första timmen för sammanträde och förrättningar föreslås ligga kvar på 400 kr. Ersättningen för varje kvart därutöver föreslås höjas från 40 till 60 kronor.

Förslaget till reglerna innebär att kommunens hittillsvarande regler i sak i allt väsentligt bibehålls. Det nya upplägget möjliggör smidigare hantering då tillämpningsanvisningarna lätt kan kompletteras eller justeras när behov uppkommer.

Gruppen har vidare utarbetat ett förslag till regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid (*bilaga 3* till ERS-gruppens skrivelse). Förslaget innebär att kommunalrådets arvoden liksom idag ska motsvara riksdagsledamöters arvode. För kommunstyrelsens ordförande respektive vice ordförande föreslås ett tillägg med 30 respektive 10 procent av arvodet för riksdagsledamot.

Gruppen föreslår att partistödet under mandatperioden liksom tidigare utgår med 1,5 prisbasbelopp per mandat i kommunfullmäktige och år. Vidare att för varje parti införs ett grundstöd därutöver om 1,5 prisbelopp. Gruppen avser återkomma med anledning av nya regler i Kommunallagen med förslag till regler för partiernas redovisning av partistödet.

Gruppen föreslår slutligen kommunfullmäktige anta nya regler för kommunens resurser beträffande politiska sekreterare (*Bilaga 4* till ERS-gruppens skrivelse). Dessa regler innebär att varje parti med representation i kommunstyrelsen garanteras en resurs motsvarande en heltids politisk sekreterare och partiet som innehar posten som kommunstyrelsens ordförande ytterligare en resurs. Utöver detta förutsätts ytterligare resurser fördelas efter förhandlingar mellan

partierna för att nå en rimlig och mer proportionell fördelning mellan partierna.

Gentemot gruppens förslag har (V)- ledamoten avgivit *reservation*.

Förslag till regler för partistöd

Den 1 februari 2014 trädde nya regler i kraft i kommunallagen. De nya reglerna avseende partistöd ska tillämpas från och med mandatperioden 2014-18. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har i cirkulär 14:12 redogjort för förändringarna och lämnat förslag på hur kommunerna ska hantera dessa. *Bilaga 6*.

I korthet är förändringarna följande:

Stödets ändamål – att stärka partiernas ställning i den kommunala demokratin – anges i lagen (2 kap 9 §).

Partistöd får endast ges till parti som är en juridisk person och har en vald ledamot som är fastställd enligt vallagens bestämmelser (2 kap 9 §). Kommunfullmäktige kan bestämma att endast mandat som är besatta med ledamot som är fastställd enligt vallagens bestämmelser ska beaktas vid fördelningen av stödet (2 kap § 10).

Tidigare regel att anställning av politiska sekreterare ska beaktas när stödet fastställs är borttagen.

Fullmäktige ska besluta att mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap § 9. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvis bild av hur partistödet använts. Dennes rapport ska bifogas redovisningen som ska avse ett kalenderår och inlämnas senast första halvåret därefter. Fullmäktige får besluta att stöd inte utbetalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport. 2 kap § 11.

Beslut om att utbetala partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år (2 kap § 12).

Kommunledningskontorets har utarbetat förslaget som har tillstyrkts av ERS-gruppen vid sammanträdet den 28 april 2014.

Föredragning

Som ERS-gruppen skriver bygger dess förslag till månadsarvoden på nuvarande organisation. Gruppen är beredd att se över sitt förslag när beslut om ny organisation föreligger. Gruppens nya förslag beräknas kunna behandlas av kommunfullmäktige i september, det vill säga innan partiernas slutliga nomineringar till uppdrag för nästa mandatperiod är klar.

Då förslag till ny organisation är på remiss föreslår jag att den delen i förslaget lyfts ut ur detta beslut och att ERS-gruppen återkommer med ett samlat förslag avseende samtliga månadsarvoden efter sommaren som utgår från den organisation somgäll efr år 2015. Detta har gruppen förklarat sig beredd att göra. Jag föreslår vidare att § 3 i ERS-gruppens förslag förtydligas. Gruppens förslag har följande lydelse:

Varje parti med representation i kommunstyrelsen ska garanteras minst en resurs.

Vidare ska partiet som besätter posten som ordförande i kommunstyrelsen ha ytterligare en resurs. Den slutliga fördelningen av resurser mellan partierna fastställs i överläggningar varvid en rimlig och mer proportionell fördelning eftersträvas.

Jag föreslår följande lydelse:

Varje parti med representation i kommunstyrelsen ska garanteras minst en resurs.

Vidare ska partiet som besätter posten som ordförande i kommunstyrelsen ha ytterligare en resurs. Utöver detta tillkommer ytterligare resurser. Den slutliga fördelningen av resurser mellan partierna fastställs i överläggningar varvid en rimlig och mer proportionell fördelning eftersträvas.

Förslaget har tillstyrkts av ERS-gruppens ordförande.

Förslaget till regler för partistöd utgår från SKL:s förslag. Efter samråd med några gruppledare för

övriga partier föreslår jag att partistödet ska utgå med 75 000 per mandat och år och att grundstödet per parti blir 75 000 kronor per år. Det är en höjning i förhållande till ERS-gruppens förslag som innebar att stödet per parti respektive mandat ska vara ett och ett halvt prisbasbelopp. Detta är inskrivet i § 2.

I § 3 anges att endast mandat för vilken vald ledamot är fastställd enligt vallagen ska beaktas vid fördelningen.

Andra stycket i paragrafen behandlar en omständighet som får antas tämligen osannolik i Uppsala; att ett parti inte kan besätta ett mandat som blivit tomt därför att det inte finns någon företrädare som är fastställd enligt vallagen. Skulle detta ändå inträffa föreslås att partistödet upphör efter aktuellt kalenderår. Detta då utbetalningen av stödet sker tidigt under året och såldes skulle behöva återkrävas.

I § 4 återges partiernas skyldighet att lämna redovisning enligt 2 kap § 11. Det bör här påpekas att den redovisning som inlämnas inte ska granskas eller prövas av kommunen. Avsikten med den nya regeln är att partiernas redovisningar ska bli tillgängliga för medborgare och media som allmänna handlingar i kommunstyrelsens diarium.

KL 2 kap § 11 anger att redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och inlämnas till kommunstyrelsen, registrator, senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Även om detta är lagreglerat föreslås att det, som en upplysning, framgår av reglementet.

I paragrafen anges också var den ska inlämnas.

I § 5 anges, i enlighet med SKLs förslag, att om redovisning ej inlämnas i tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Lagstiftarens krav att kommunfullmäktige ska fatta ett beslut om minst en gång per år kan synas överflödigt. Utbetalningen har hittills varit en verkställighet av utbetalning enligt de regler fullmäktige fastställt. Kravet får dock ses mot bakgrund av de nya reglerna om fastställda innehavare av mandat enligt vallagen och kravet på redovisning. I § 5 anges att fullmäktige beslutar om utbetalning i december inför nästkommande

år. Det årliga beslutet preciserar i kronor partistödets omfattning per parti. Utbetalningen sker i början av januari.

Partistödets storlek under valåret påverkas inte av att mandatperioden för fullmäktige inleds den 15 oktober. Stödet utgår för hela valåret enligt fullmäktiges beslut föregående december.

Ekonomiska konsekvenser

Gruppen har i skrivelsen redogjort för de ekonomiska konsekvenserna av sitt förslag. Det ska noteras att många arvoden föreslås höjas årligen i takt med arvode för riksdagsledamöter. Gruppen anger kostnaden för de därutöver föreslagna höjningarna till totalt cirka 5 mnkr. I arbetet med IVE 2015-18 har utrymme reserverats för detta.

Det ska dock noteras att någon hänsyn till den nya organisationen av naturliga skäl ej varit möjlig att ta i detta läge. Vidare att gruppen får i uppdrag att återkomma rörande månadsarvoden.

Mitt förslag att höja partistödet innebär att stödet per mandat liksom grundstödet per parti höjs från nuvarande 66.600 kronor till 75 000 kronor, dvs totalt med 805.400 kronor om det efter valet är 8 partier representerade i kommunfullmäktige. Detta beaktas i IVE-arbetet.

Bilaga A

(V)-reservation

Ändringsförslag Ers ärende 4

att arvodet för första timmen för de ledamöter som har månadsarvoden sätts till 240 kr

att kommunalrådsarvode ska vara motsvarande 1 prisbasbelopp per månad

att ordförande i kommunstyrelsen får ett arvode motsvarande ett tillägg på ytterligare 20 procent av ovanstående förslag på kommunalrådsarvode

att avslå förslaget om tillägg på 10 procent av riksdagsmannaarvode för vice ordförande i kommunstyrelsen

att förtroendevalda har rätt till reseersättning om resan är 6 km eller längre

att möjligheten till 65 % gruppleदारarvode kvarstår för parti som har plats i kommunstyrelsen men saknar kommunalråd

att partistödet sätts till 1,5 basbelopp per mandat och grundstöd

Ilona Szatmári Waldau (V)

Handläggare
Davidsson Per
Lind Anna

Datum
2014-04-10

Diarienummer
KSN-2014-0077

Kommunstyrelsen

Ersättningar till förtroendevalda, partistöd och resurser för politiska sekreterare mandatperioden 2015-2018

ERS-gruppen är utsedd av kommunstyrelsen. I gruppen ingår Jan Ulmänder (C) ordförande, Gunnar Hedberg (M), Anita Berger (S), Johan Edstav (MP), Anders A Aronsson (FP), Monica Lindgren Petersson (V) och Margit Borgström (KD). Gruppen har att lägga förslag till ersättningar till förtroendevalda, partistöd och resurser för politiska sekreterare mandatperioden 2015-2018.

Gruppen överlämnar härmed sitt förslag till kommunstyrelsen för vidare behandling av kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Gruppen har utarbetat ett förslag till regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om högst 40 procent av heltid (**bilaga 1**) till vilket har utformats tillämpningsanvisningar (**bilaga 2**). Gruppen föreslår att kommunfullmäktige antar dessa och bemyndigar kommunstyrelsen eller av styrelsen utsedd förtroendemannagrupp att komplettera eller vid behov revidera dessa.

Ersättningarna i form av månadsarvoden föreslås liksom tidigare utgå i form av delar av riksdagsledamotsarvudet. Gruppen har diskuterat nivåerna utifrån nuvarande organisation och föreslår att dessa bibehålls med undantag för kulturnämndens presidium som föreslås höjas.

Arvudet för första timmen för sammanträde och förrättningar föreslås ligga kvar på 400 kr. Ersättningen för varje kvart därutöver föreslås höjas från 40 till 60 kronor.

Förslaget till reglerna innebär att kommunens hittillsvarande regler i sak i allt väsentligt bibehålls. Det nya upplägget möjliggör smidigare hantering då tillämpningsanvisningarna lätt kan kompletteras eller justeras när behov uppkommer.

Gruppen har vidare utarbetat ett förslag till regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid (**bilaga 3**). Förslaget innebär att kommunalrådets arvoden liksom idag ska motsvara riksdagsledamöters arvode. För kommunstyrelsens ordförande respektive vice ordförande föreslås ett tillägg med 30 respektive 10 procent av arvodet för riksdagsledamot.

Gruppen föreslår att partistödet under mandatperioden liksom tidigare utgår med 1,5 prisbasbelopp per mandat i kommunfullmäktige och år. Vidare att för varje parti införs ett grundstöd därutöver om 1,5 prisbelopp. Gruppen avser återkomma med anledning av nya regler i Kommunallagen med förslag till regler för partiernas redovisning av partistödet.

Gruppen föreslår slutligen kommunfullmäktige anta nya regler för kommunens resurser beträffande politiska sekreterare (**Bilaga 4**). Dessa regler innebär att varje parti med representation i kommunstyrelsen garanteras en resurs motsvarande en heltids politisk sekreterare och partiet som innehar posten som kommunstyrelsens ordförande ytterligare en resurs. Utöver detta förutsätts ytterligare resurser fördelas efter förhandlingar mellan partierna för att nå en rimlig och mer proportionell fördelning mellan partierna.

Utgångspunkter

Uppsala kommun tillämpar sedan länge praxis att kommunfullmäktige före val antar regler för förtroendevaldas rätt till ersättningar att gälla kommande mandatperiod. Beslutet utformas så att det kan gälla under hela mandatperioden.

ERS-gruppen har gått igenom de regler som gäller för innevarande mandatperiod. Ett förslag har utsänds till partigrupperna i kommunfullmäktige under december – januari 2013-14. Gruppens förslag bygger på det utsända förslaget, på inkomna synpunkter och fortsatta överläggningar.

En grundläggande utgångspunkt är uppfattningen att det demokratiska systemet måste få kosta. Uppsala kommuns ersättningar är i nivå med motsvarande kommuners men utgör en mycket liten del av kommunens samlade ekonomi. För det redovisningstekniska området ”politisk ledning” var år 2012 Uppsalas kostnader 376 kr per invånare. Genomsnittet för Sveriges tio största kommuner är 462 kronor per invånare.¹

Att leda en av Sveriges fyra största kommuner är en ansvarsfull uppgift och måste ges en rimlig ersättning. Kommunen är en demokratiskt styrd organisation och det demokratiska systemet måste ha rimliga resurser.

En annan utgångspunkt för gruppen har varit att utgå från kommunens nuvarande ersättningssystem. Det har fungerat väl och justerats underhand när behov uppstått. Något behov av en större revidering har inte gruppen sett. Däremot har gruppen sett behov av en tekniskt omarbetning av regelverket.

Ytterligare en utgångspunkt har varit kommunens nuvarande organisation. Det pågår ett arbete med översyn av nämndorganisationen. Gruppen är väl medveten om att delar av

gruppens förslag behöver ses över när beslut om nämndförändringar föreligger. Om beslut tas före valet är gruppen beredd att till kommunfullmäktiges möte i september presentera förslag som är anpassade till den nya organisationen och som då kan fastställas innan val till dessa organ sker.

Förslaget till ersättningar till förtroendevalda med uppdrag om högst 40 procent av heltid (sk fritidspolitiker)

Gruppen har utarbetat ett förslag till regler för mandatperioden 2015 – 18 för förtroendevalda med uppdrag om högst 40 procent av heltid. Detta återges i **bilaga 1** som innehåller underbilagor i enlighet med tidigare ERSbestämmelser. **Bilaga 1:1** anger de samrådsorgan för vilka ERS gäller. I **bilaga 1:2** de delägda bolag och stiftelser som rekommenderas att tillämpa ERS. I **bilaga 1:3** förtecknas de kommunala uppdragen till vilka månadsarvode utgår.

Till reglerna har utformats tillämpningsanvisningar (**bilaga 2**).

Ett förenklat regelverk

Uppsala kommun har sedan länge ett detaljerat regelverk. Det har inneburit att många tolkningsfrågor fått en tydlig lösning. För de förtroendevalda är det värdefullt med tydliga besked om vad som gäller. Gruppen föreslår ett gentemot tidigare annorlunda utformat regelverk.

Det ska betonas att några ändringar i sak inte avses, utom när här särskilt anges. Förslaget är att kommunfullmäktige antar regler till vilka fogas tillämpningsanvisningar. Gruppen föreslår att kommunfullmäktige bemyndigar kommunstyrelsen eller av styrelsen utsedd förtroendemannagrupp att komplettera eller vid behov revidera tillämpningsanvisningarna. Kommunstyrelsen eller den utsedda gruppen fastställer de blanketter som ska användas.

Anvisningarna kan behöva revideras efter det att tolkningar uppstått och regelverket behöver klargöras. Det bör då kunna ske på ett snabbt sätt. Regler och anvisningar presenteras i ett samlat dokument som tillhandahålles digitalt och därför enkelt kan uppdateras.

Dessa regler får därmed en utformning som överensstämmer med den praxis Uppsala kommun tillämpar för regelverk. Det är också gruppens uppfattning att reglerna blir lättare att överblicka och förstå.

En saklig förändring är att gruppen föreslår att rätten till arvode för särskild aktivitet i partigrupp liksom nu begränsas till 36 timmar för fullmäktigegrupp och 24 timmar för partigrupp. Dock tas begränsningen att det ska vara högst sex respektive fyra tillfällen per år bort.

En annan förändring är att tidigare bestämmelse om att ersättning inte utgår för telefonsammanträden tas bort. Möjlighet har öppnats i Kommunallagen att det ska vara möjligt att delta i sammanträde på distans om kommunen beslutar så. ERS-gruppen anser att deltagande per telefon kräver motsvarande förberedelser och ansvar varför bestämmelsen föreslås ändras.

Bestämmelserna om resor har förtydligats i avsikt att förtroendevald som åker med periodkort på kollektivtrafiken får ersättning motsvarande kostnaden för enkel resa.

I förslaget har borttagits den särskilda ersättningen för förlorad pensionsförmån som i dag utgår för den som begär det. Detta då reglerna ändrats så att arvoden ger rätt till, inte bara den allmänna pensionen, utan även tjänstepension från och med den 1 januari 2015 eller det tidigare datum fullmäktige bestämmer.

Ett arbete pågår med de blanketter som ska användas. Det är viktigt att dessa även framledes fastställs formellt och är gemensamma för hela kommunen.

Månadsarvoden

Uppsala kommun ger fasta arvoden till uppdrag som ordförande och vice ordförande i kommunfullmäktige och i de allra flesta nämnder och bolag. Fast arvode utgår även till förtroendevalda i kommunstyrelsen, kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Denna ersättning avser de uppgifter som den förtroendevalde har utifrån sitt ansvar för uppdraget och som inte ger rätt till timarvode. Arvudet är också en ersättning för inläsning av i många fall omfattande ärenden och förberedelser för sammanträdena. Något som är särskilt viktigt för de förtroendevalda som har rätt till månadsarvode. I många fall ersätter månadsarvudet rätten till timarvode. Detta framgår av tillämpningsanvisningarna

Månadsarvudet till kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare har varit föremål för särskild diskussion. Gruppen anser det motiverat att en ersättning utgår för att markera det ansvar som de av väljarna direktvalda har. Ett uppdrag i kommunfullmäktige medför förpliktelser att delta aktivt i partiarbetet och hålla kontakt med medborgare i alla de frågor som kommunen har ansvar för. Detta gäller i än högre grad ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen. Gruppen föreslår ingen ändring utan att månadsarvode till ledamöter och ersättare utgår enligt grupp 6 för fullmäktige och grupp 4 för kommunstyrelsen.

I förslaget anges att den förtroendevalde kan avsäga sig arvudet för en viss period. Det kan t ex vara aktuellt om den förtroendevalde är bortrest under en begränsad period eller av annat skäl inte kan fullgöra uppdraget. Avsägelsen sker på eget ansvar.

Månadsarvoden – nivåer

Gruppen föreslår, liksom tidigare, att dessa grupperas i sex olika nivåer med ersättning som motsvarar andelar av riksdagsledamotsarvudet.

För år 2014 innebär det per månad

Grupp 1: 26 procent - 15 550 kr
 Grupp 2: 20 procent - 11 960 kr
 Grupp 3: 14 procent - 8 370 kr
 Grupp 4: 9 procent - 5 380 kr
 Grupp 5: 5 procent - 2 990 kr
 Grupp 6: 3 procent - 1 790 kr

När det gäller de olika uppdragens ersättningar föreslår gruppen inga ändringar av nuvarande indelning med undantag för kulturnämnden som gruppen föreslår flyttas upp en grupp dvs att arvode utgår enligt grupp 3 för ordföranden och grupp 4 för vice ordföranden. Uppsala är en kulturstad och kulturlivet har utvecklats mycket snabbt de senaste åren. Uppdraget i kulturnämnden innefattar att hålla sig ajour med kulturens utveckling i kommunen. Då uppdraget blivit mer omfattande ser ERS-gruppen ett höjt arvode som rimligt.

Timarvodel

För sammanträden och förrättningar utgår idag ersättning med 400 kr för första timmen även om sammanträdet är kortare än en timme och därefter 40 kr för varje påbörjad kvart, alltså 160 kronor per timme. Ersättningen uppräknas inte efter riksdagsledamotsarvodel utan ligger fast under mandatperioden.

ERS-gruppen föreslår att ersättningen höjs, dels för att följa den allmänna löneutvecklingen, dels för att markera insatsen som förtroendevald. Gruppen har övervägt en ordning att låta ersättningen höjas i takt med riksdagsledamotsarvodel men då effekterna för ett år till ett annat blir små funnit det mer praktiskt att föreslå en nivå som gäller för fyra år.

Gruppen föreslår att ersättningen för första timmen ligger kvar på 400 kronor. Ersättningen för varje kvart därefter föreslås höjas från 40 kronor till 60 kronor.

Inför innevarande mandatperiod höjdes ersättningen för första timmen rejält till nuvarande 400 kr. Motivet var att även för korta sammanträden hade den förtroendevalde att läsa handlingar och övriga förberedelser som partikontakter med mera. Dessutom avsåg arvodel ersättning för datorkostnader. Gruppen föreslår att arvodel för första timmen ligger kvar på nuvarande nivå. Ett motiv för detta är att kommunen har finansierat inköp av läsplatlor till de flesta nämnderna.

En höjning av ersättningen från och med den andra timmen med 20 kr per kvart, dvs 80 kr per timme, innebär en höjning av ersättningen för till exempel ett sammanträde på 3 timmar, som är en vanlig sammanträdestid för styrelser och nämnder, ökar från idag 720 kr till 880 kronor, dvs med 22 procent. Det är en större höjning än den normala löneutvecklingen under en fyraårsperiod men gruppen anser det vara motiverat.

Övriga arvoden och kostnadsersättningar

Sammanträde med partigrupp ger för närvarande 160 kronor om det äger rum inom tre timmar före eller efter sammanträde i huvudorganet och 320 kronor om det äger rum mer än tre timmar innan huvudorganets sammanträde.

Gruppen föreslår att nivåerna höjs till 240 respektive 480 kronor i konsekvens med höjningen av timarvodel. Vidare att reglerna förändras så att det lägre arvodel utgår om sammanträdet äger rum samma dag som huvudorganet och dubbla ersättningen utgår om sammanträdet äger rum en annan dag.

Arvodel för utbildning (5§ ERS 11) är idag 160 kr även från första timmen. ERS-gruppen föreslår 240 kr/tim.

Arvodet för vigslar (6§ ERS 11) är idag 800 kr för första vigseln och sedan 270 kr för följande vigslar samma dag. ERS-gruppen föreslår att arvodet blir 800 kr resp 300 kr.

Arvodet för borgerlig begravning är i dag 1 350 kr. Här anser gruppen att en större höjning är motiverad då varje förrättning kräver ett stort för- och efterarbete. Gruppen föreslår ett arvode på 2.000 kronor.

Som förtroendevald har man rätt till ersättning för kostnader för barntillsyn och för tillsyn av anhörig med funktionsnedsättning. För närvarande är ersättningen 65 kr per timme. ERS-gruppen anser att en större höjning är motiverad då den ersättningsnivån i många fall inte täcker kostnaderna. Gruppen föreslår att den höjs till 100 kr per timme.

Regler för förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid

Kommunalrådsarvodet

Uppsala följer nivån för riksdagsledamotsarvodet vilket för år 2014 är 59 800 kr/mån. Kommunstyrelsens ordförande har därutöver ett tillägg med 10 000 per månad.

ERS-gruppen anser att kopplingen till riksdagsledamotsarvodet ska finnas kvar. För kommunstyrelsens ordförande och vice ordförande föreslår gruppen att tillägget höjs och uttrycks i procentandelar av riksdagsledamotsarvodet. Att leda Sveriges fjärde stad som också växer snabbt kräver en kvalificerad ledarskapsförmåga och stora kunskaper inom många samhällsfält. Mycket stor tid läggs ned på kontakter av många slag. Höjningen är motiverad då verksamheten växer och blir mer komplicerad.

Gruppen föreslår därför ett tillägg till kommunstyrelsens ordförande med 30 procent och ett tillägg till kommunstyrelsens bägge vice ordförande med 10 procent av riksdagsledamotsarvodet. Med 2014 års nivå skulle det innebära 77.740 kr/mån för kommunstyrelsens ordförande och 65.780 kr/mån för vice ordförande.

Justeringar i regler för förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid

De regler som föreslås följer de som nu gäller med tre undantag.

ERS-gruppen föreslår att ERS H ska gälla för alla förtroendevalda som har uppdrag om mer än 40 procent av heltid. Nu gäller att förtroendevald som sammanlagt har uppdrag om mer än 40 procent av heltid, kan omfattas av bestämmelserna om kommunstyrelsen så beslutar. Den föreslagna förändringen är en nödvändig anpassning till de bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL), som förväntas antas av kommunstyrelsen. ERS-gruppen avser att återkomma i den delen.

Enligt nuvarande regler ska kommunstyrelseledamot från ett parti som saknar kommunalrådspost alltid få 65 procent av arvodet. ERS-gruppen föreslår att det upphör då det är en naturlig del av förhandlingsuppgörelsen efter valet. Reglerna gäller för alla förtroendevalda med uppdrag om mer än 40 procent av heltid.

ERS-gruppen föreslår vidare att förtroendevalda som omfattas av dessa bestämmelser ska ha rätt till friskvårdskuponger på samma sätt som kommunens medarbetare.

Partistödet

Riksdagen har infört förändringar i kommunallagen med nya regler för partistöd som innebär att stödet till politiska sekreterare inte får räknas in i underlaget för partistöd. Detta gäller från och med nästa mandatperiod. Förändringarna innebär också krav på redovisning av partistödet för vilka kommunfullmäktige ska anta regler.

Uppsala kommun har för varje mandatperiod antagit regler om partistöd och stöd till politiska sekreterare, det senaste beslutet benämnt Parti 11. Partistödet är närvarande ett och ett halvt prisbasbelopp, dvs 66.600 per mandat år 2014. Det var i senaste beslutet inför denna mandatperiod en höjning med 50 procent. Gruppen föreslår att det mandatbundna stödet även nästa mandatperiod är 1,5 prisbasbelopp.

Nu gällande lagregler om partistöd är sådana att stödet ska utformas så att mindre partier erhåller ett högre stöd per mandat än större partier. Därför har andra kommuner vanligtvis ett grundstöd per parti i fullmäktige utöver ett mandatbaserat stöd. I Uppsala har lagkravet uppfyllts genom våra regler för resurser till politiska sekreterare som innebär att de mindre partierna får ett större stöd per mandat. Efter förändringen av kommunallagen är detta inte längre möjligt. Kommunen kan inte heller flytta resurser från partistödet till finansiering av lön och övriga omkostnader för de politiska sekreterarna.

Den nya kommunallagen förutsätter att kommunen måste införa ett grundstöd som kompletterar det mandatbundna partistödet. Olika rättsfall har givit vägledning till hur stort ett sådant bör vara.

ERS-gruppen föreslår att ett grundstöd med 1,5 prisbasbelopp per parti och år införs.

Regler för partiernas redovisning av partistödet

Kommunallagen kräver från och med nästa mandatperiod att partierna ska lämna en redovisning av hur de använt partistödet. Avsikten är inte att kommunen ska kunna styra partiernas användning av stödet men en offentlig redovisning ger möjlighet till en diskussion om stödets användning. Kommunen kan återkalla partistöd till parti som inte lämnar en redovisning. Kommunfullmäktige ska besluta om regler för detta.

ERS-gruppen avser att återkomma i den delen.

Politiska sekreterare

År 2014 förfogar partierna över totalt 4 193 307 kr för politiska sekreterare. Det är fördelat efter fullmäktiges beslut om Parti 11. Det bygger på en grundresurs som detta år är 527 875 kr. Det motsvarar en månadslön på ca 32 800 kr. Första och andra mandatet ger vardera 20 procent grundresurs. Tredje - sjätte mandatet ger vardera 10 procents grundresurs och mandaten därutöver vardera 5 procents grundresurs.

ERS-gruppen har fört en ingående diskussion kring detta. Gruppen ser det som mycket angeläget att resurserna förstärks för att ge de förtroendevalda ett bättre stöd i sitt arbete.

Gruppen anser även att partiernas möjligheter att rekrytera tillräckligt kvalificerade medarbetare bör bli bättre. Förslaget innebär att den grundresurs som är utgångspunkten för fördelning av resurser ska utgå från en månadslön om 35 000 kr, vilket motsvarar en resurs om 585 000 kr vilket gruppen föreslår ska gälla för år 2015. För kommande år fastställer kommunstyrelsen resursens uppräknings i förhållande till löneutvecklingen.

Någon resurs för detta bedöms inte krävas för parti som inte har representation i kommunstyrelsen. Parti med representation i kommunstyrelsen har en roll i kommunens ledning och en plats i kommunstyrelsen är normalt förenad med flera andra uppdrag i styrelser och nämnder. ERS-gruppen anser därför att varje parti med plats i kommunstyrelsen ska ha en resurs som motsvarar en heltidstjänst som politisk sekreterare.

Utöver det bör det parti som utser kommunstyrelsens ordförande få ytterligare en resurs. Partiet som erhåller den posten får antas vara ett stort parti med många uppdrag, inte minst som ordförande i nämnder och styrelser. En extra resurs behövs för att ge kommunstyrelsens ordförande stöd i ledningsarbetet men även många ordföranden som tillhör samma parti. Med detta markeras det särskilda ansvar som den politiska majoriteten har.

ERS-gruppen anser att därutöver ska partierna efter valet förhandla om ytterligare resurser för politiska sekreterare. Det kommer att behövas för att nå en rimlig och mer proportionell fördelning mellan partierna. I dessa diskussioner utgår ERS-gruppen från att även fördelningen av resurser för kommunalråd vägs in.

Gruppen har övervägt att fullmäktige ska besluta om ett tak för hur många ytterligare resurser som behövs men inte funnit det möjligt då det inte går att förutsäga den parlamentariska situationen efter valet. Ett rimligt antagande torde vara att ytterligare cirka tre resurser krävs för att den slutliga helhetsbilden ska bli bra.

Kostnader

Gruppens förslag innebär att flera arvoden även fortsättningsvis följer riksdagsledamotsarvodets utveckling som kan antas ligga i linje med löneutvecklingen. Någon kostnadsuppskattning är inte möjlig att göra utan de höjningar som blir aktuella får antas ligga inom de generella uppräknings som görs av nämndernas ramar.

År 2013 var kostnaden, enligt kommunens redovisning, 2 875 421 kr för arvoden efter första timmen. Förslaget att höja timarvodet med 50 procent kan därför uppskattas kosta ca 1,5 mnkr för nämnder och styrelser inom förvaltningsorganisationen. Något underlag för att beräkna bolagens kostnadsökningar har inte tagits fram. Här kan noteras att kommunstyrelsen bär en större del av kostnadsökningen eftersom kommunfullmäktiges sammanträden är längre än genomsnittet för övriga sammanträden och fullmäktige har 120 ledamöter och ersättare.

Höjningen av kommunalrådsarvodet för presidiet i kommunstyrelsen kan beräknas kosta cirka 350 000 kr per år jämfört med nuvarande nivå.

Kostnaden för högre månadsarvode till kulturnämndens presidium kan uppskattas till ca 80 000 kr/år

För närvarande utnyttjas det särskilda arvodet för utbildning begränsat. Den föreslagna höjningen kan därför antas få en liten effekt.

Kostnaderna för höjda arvoden för vigslar och borgerlig begravning kan uppskattas till cirka 75 000 kr.

Även kostnadsersättningen för barntillsyn och för tillsyn av anhörig med funktionsnedsättning är enligt kommunens redovisning mycket låg. För år 2013 var kostnaden mindre än 3 000 kronor. Gruppen förslag till höjning kan antas leda till att fler begär ersättning men ERS-gruppen har inte haft någon möjlighet beräkna hur mycket kostnaderna kommer att öka.

Kostnaderna för politiska sekreterare beror på hur många partier som får plats i kommunstyrelsen och hur många resurser som behövs för att uppnå ett förhandlingsresultat. Om resultatet blir totalt 11 resurser blir kostnaden år 2015 6 435 000 kr, vilket är en ökning från innevarande år med 2 344 000 kronor.

Kommunens kostnader för partistödet är innevarande år 5 406 750 kr. Den summan utvecklas enligt prisbasbeloppet. Att införa ett grundstöd i partistödet med 1,5 prisbasbelopp per parti kostar 532 800 kr ytterligare med det prisbasbelopp som gäller för år 2014.

Som gruppen anförde inledningsvis har Uppsala kommun förhållandevis låga kostnader för politisk ledning. Även med de höjningar som gruppen föreslår kommer Uppsalas kostnader vara låga.

Monica Lindgren Petersson (V) har avgivit reservation enligt **bilaga 5**.

För ERS-gruppen

Jan Ulmander
Ordförande

Sara Hallman
Sekreterare

ⁱ Kostnaden för politisk ledning per invånare 2012

Örebro	611
Stockholm	531
Jönköping	525
Norrköping	517
Linköping	509
Umeå	500
Västerås	438
Helsingborg	390
Malmö	386
Uppsala	376
Göteborg	336

Datum
2014-04-10Diarienummer
KSN-2014-0077

Bilaga 1

**FÖRSLAGET TILL REGLER FÖR ERSÄTTNINGAR TILL
FÖRTROENDEVALDA MED UPPDRAG OM HÖGST 40 PROCENT AV
HELTID (SK FRITIDSPOLITIKER) – ERS15****1 § Inledning**

Detta reglemente reglerar förtroendevaldas rätt till ersättningar i Uppsala kommun. Till reglementet finns tillämpningsföreskrifter. Kommunstyrelsen, eller av kommunstyrelsen utsedd grupp av förtroendevalda, har rätt att korrigera och komplettera tillämpningsföreskrifterna

Reglementet om ekonomisk ersättning för förtroendevalda består dels av ERS dels av ERS H.

2 § Arvodesberättigade

Förtroendevalda i kommunala organ och i kommunala helägda bolag, med samma regler för ersättare som för ledamöter om inget annat anges.

Valda i samrådsorgan enligt **bilaga 1.1**. Förtroendevalda som företräder kommunen i föreningar eller andra organisationer.

Kommunen rekommenderar också att kommunala delägda bolag och stiftelser enligt **bilaga 1.2** tillämpar ERS för sina styrelseuppdrag.

3 § Arvoden**Mom. 1 Månadsarvode**

Månadsarvode utgår till ordförande och vice ordförande i nämnder och bolag, till ledamöter och ersättare i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige samt till revisorer i bolag.

En förtroendevald kan avsäga sig månadsarvodet för viss period.

Månadsarvode räknas i procent av kommunalrådets heltidsarvode enligt tabellen. Arvode avrundas till närmaste tiotal kronor per månad. Grupp	Arvode per månad
1	26 procent
2	20 procent
3	14 procent
4	9 procent
5	5 procent
6	3 procent

I **bilaga 1.3** återges de uppdrag som ger månadsarvode och enligt vilken grupp.

Kommunrevisionen

Lekmannarevisor i aktiebolag eller stiftelser enligt 17 § 3 kapitlet kommunallagen erhåller månadsarvode med tio procent av arvode till ordföranden i den aktuella styrelsen.

Lekmannarevisor i Uppsala Stadshus AB erhåller månadsarvode med tio procent av månadsarvode i grupp 3.

Mom 2. Timarvode för sammanträde och förrättning

Förtroendevalda får timarvode för sammanträden och för förrättningar.

En förtroendevald som får månadsarvode är berättigad till timarvode i vissa fall vilket framgår av tillämpningsföreskrifterna

Sammanträden som berättigar till timarvode

Sammanträde	Deltagare
Sammanträden i kommunala organ.	Förtroendevalda i det aktuella organet.
Sammanträden i de samrådsorgan som anges i bilaga 1.1.	Valda att ingå i samrådsorganet.
Bolagsstämmor i kommunala bolag.	Bolagets styrelse och stämмоombud.

Förrättningar som berättigar till timarvode

Förrättning är fullgörandet av de uppdrag som ett kommunalt organ har beslutat att den förtroendevalda ska utföra.

Kommunrevisionen

Inget timarvode utgår för förrättning inom kommunen.

Till lekmannarevisor i vilande bolag utgår arvode motsvarande två timmars arvode för förrättning per verksamhetsår.

Ersättare för revisor får timarvode för sammanträde och förrättning endast vid tjänstgöring som ledamot.

Arvodets storlek

Timarvodet för första timmen är 400 kronor, För varje påbörjad kvart efter första timman är arvodet 60 kr.

Mom. 3 Timarvode för sammanträden och aktiviteter med partigrupp**Sammanträde med partigrupper i kommunfullmäktige**

För förtroendevalda i kommunfullmäktige och nämnder eller styrelser för kommunala bolag eller stiftelser som utan att själv tillhöra fullmäktige har kallats till sammanträdet utgår timarvode för sammanträden och aktivitet i partigrupp i fullmäktige.

Arvodets storlek

Vid sammanträden med partigrupper i kommunfullmäktige utgår timarvode enligt mom.2.

Sammanträde med partigrupper i andra organ

Vid sammanträden med partigrupper i andra organ får endast de förtroendevalda i det aktuella organet arvode.

Arvodets storlek

Arvodet är 240 kronor, oavsett sammanträdet längd.

Om sammanträdet med partigruppen äger rum annan dag än huvudsammanträdet utgår dubbelt arvode.

Särskild aktivitet med partigrupper

Särskilda aktiviteter i partigrupperna ger timarvode som förrättning enligt 3 § mom 3, med följande begränsningar

- Särskilda aktiviteter i partigrupperna i kommunfullmäktige kan ge arvode för högst 36 timmar per kalenderår,
- Särskilda aktiviteter i partigrupperna i andra organ kan ge arvode för högst 24 timmar per kalenderår och organ,

Arvodets storlek

Vid särskilda aktiviteter med partigrupper i utgår timarvode enligt mom.2.

Mom. 4 Arvode för utbildning

Arvode för utbildning utgår till Ledamöter och ersättare i kommunfullmäktige för högst 16 timmar per år. Arvodet förutsätter att utbildningen/studiebesöket gagnar det kommunala uppdraget.

Arvodets storlek

Arvodet utgår med 240 kronor per timme,.

Mom. 5. Arvode för borgerlig vigsel och begravning (tidigare rubrik: borgerlig förrättning)

För borgerliga förrättningar utgår arvode per förrättning. Rätt till arvode enligt detta moment har vigselförrättare och officianter vid borgerliga begravningar.

Arvodets storlek

För vigslar får förrättaren 800 kronor för dagens första förrättning och därefter 300 kronor per förrättning. Om förrättningarna äger rum på olika platser får förrättaren dock 800 kronor för varje förrättning på en ny plats.

För begravningar får officianten 2.000 kronor per förrättning.

§ 4 Ersättning för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån och pensionsförmån

Förtroendevalda har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst i samband med sammanträden och förrättningar som de får timarvode för enligt § 3 mom.2.

Ordförande i grupp 1,2,3 och 4 och vice ordförande i grupp 3,4 och 5 får ersättning för förlorad arbetsinkomst även för sammanträden för vilka de inte får timarvode

Borgerlig förrättning ger inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Ersättningens storlek

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utges med redovisad förlorad arbetsinkomst i ordinarie arbete dock högst 1/165 del av månadsarvodet för kommunalråd per timma.

5 § Kostnadsersättningar

Mom. 1. Resekostnader

Förtroendevalda har samma villkor för reskostnadsersättning och traktamente som kommunens medarbetare.

Resor som berättigar till reskostnadsersättning

För att en resa ska berättiga till ersättning ska alla följande villkor vara uppfyllda:

Resan orsakas av ett sammanträde eller en förrättning som berättigar till arvode enligt 3 § eller 6 § eller av protokollsjustering.

Resan orsakas helt av sammanträdet eller förrättningen. Man gör alltså en resa som man annars inte skulle ha gjort, till exempel till arbetet.

Resavståndet är längre än tre kilometer enkel väg.

Ersättningens storlek

Vid resor inom kommunen utges schablonbelopp enligt de principer som gäller för medarbetare.

Om man är berättigad till färdtjänst får man ersättning för den faktiska kostnaden, men om man tar taxi för att man är tillfälligt sjuk får man själv stå för merkostnaden.

Ersättning utgår aldrig för mer än det faktiska utlägget. Dock gäller att vid utnyttjande av periodkort för kollektivtrafik utgår ersättning motsvarande kostnaden för enkel resa.

- Resor från en tillfällig bostad eller arbetsplats

Reskostnadsersättning utgår för resor mellan tillfällig bostad eller arbetsplats och förrättning.

- Ersättning för parkering

Ersättning utgår för parkeringsavgift.

Traktamente

Traktamente utgår vid sammanträden och förrättningar utanför kommunen.

Mom. 2 Ersättning för barntillsyn och tillsyn av anhörig med funktionsnedsättning

Ersättning utgår för kostnader för barntillsyn och tillsyn av anhörig med funktionshinder under förutsättning att

- Sammanträdet eller förrättningen ger ersättning enligt 3 §.
- Tillsynen har inte utförts av person som är en del av den förtroendevaldes hushåll
- Vid barntillsyn: barnet är under 12 år.
- Ersättning utgår inte för tid då barnet vistas i den reguljära barnomsorgen.

Ersättningens storlek

Ersättningen utgår från schablon och är 100 kronor per påbörjad timme.

Mom. 3 Ersättning till förtroendevalda med funktionsnedsättningar för speciella kostnader

Förtroendevald med funktionsnedsättning har rätt till kostnadsersättning för de extra kostnader som funktionsnedsättningen medför för fullgörandet av uppdraget.

6 § Försäkringar

Förtroendevald omfattas av TFA-KL, enligt särskilda försäkringsvillkor.

7 § Utbetalning, kostnadsansvar m.m.

För alla anspråk gäller att det ska redovisas senast sex månader efter det att förrättningen eller sammanträdet ägde rum för att ersättning ska utgå.

Ordförande inom respektive ansvarsområde godkänner arvoden och ersättningar enligt bestämmelserna i reglementet.

Arvode för utbildning (§2 mom 4) ska godkännas av ordföranden i kommunfullmäktigegruppen.

Blanketter och bestyrkande

Kommunstyrelsen eller en av kommunstyrelsen utsedd förtroendemannagrupp fastställer vilka blanketter som ska användas.

Blanketterna ska bestyrkas av ordföranden, enligt 1 §. Ordförandens blanketter ska bestyrkas av vice ordföranden. Om ingen av dessa finns tillgänglig kan protokolls-justeraren bestyrka blanketterna. Motsvarande gäller för räkning enligt § 4 mom. 4 från förtroendevald med funktionsnedsättning.

Om den förtroendevalda företräder kommunen i ett utomstående organ på uppdrag av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen ska blanketterna bestyrkas av kommunstyrelsens ordförande eller av den förtroendevalda som styrelsen utser.

Utbetalningsintervall

Kommunen betalar ut arvoden och ersättningar månadsvis via kommunens datasystem för löneutbetalning.

Det kommunala organ som den förtroendevalda tillhör betalar arvoden och ersättningar enligt ERS om inte annat särskilt har beslutats.

Kommunstyrelsen betalar arvoden och ersättningar till kommunala styrelserepresentanter och revisorer i enskilda organisationer samt till kommunens ombud vid bolagsstämmor med kommunala bolag.

Respektive bolag eller stiftelse betalar arvoden och ersättningar till lekmannarevisorer i kommunägda aktiebolag och revisorer i kommunala stiftelser.

8 § Tolkning och tillämpning av dessa bestämmelser

Kommunstyrelsen, eller en av kommunstyrelsen utsedd förtroendemannagrupp, beslutar i följande frågor:

- Tillämpning och tolkning i samtliga frågor som rör ERS och ERS-H
- Tillämpning av ERS i nya samrådsorgan, kommunala bolag och stiftelser

- Placering i grupp av månadsarvodet för ordförande och vice ordförande i nya kommunala organ.
- Justering av månadsarvode för ordförande och vice ordförande i enskilda fall.
- Särskild prövning av ersättning för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån och pensionsförmån.
- Enstaka oreglerade ersättningsfrågor för förtroendevalda.

Kommunfullmäktige beslutar i övriga frågor beträffande ERS, till exempel om nivåerna för arvoden och ersättningar samt om bestämmelsernas utformning.

Kommunstyrelsens, eller den särskilda gruppens, tolkningar och tillämpningsföreskrifter är bindande

9 § Giltighetstid

Reglementet ERS 14 gäller under perioden 1 januari 2015–31 december 2018

SAMRÅDSORGAN FÖR VILKA ERS GÄLLER
(ERS 1§)

Folkhälsorådet

Handikapprådet

Miljövårdsrådet

Kommunala pensionärsrådet

Permanent samrådsorgan för handikappfrågor enligt samverkansavtal mellan Uppsala kommun och handikapprörelsen gällande fr.o.m. 1/1 2003

Trafiksäkerhetsrådet

Mälardalsrådet (kommunens representanter)

DELÄGDA KOMMUNALA BOLAG OCH STIFTELSE
REKOMMENDERAS
ATT TILLÄMPA ERSStiftelser

Bror Hjorthstiftelsen (gäller även utsedd företrädare enligt 7 § i stadgarna)

Stiftelsen Dag Hammarskjöldbiblioteket

Stiftelsen för omhändertagande av rikssalen i Uppsala slott (kommunens representant)

Stiftelsen Jälla egendom

Datum
2014-04-10Diarienummer
KSN-2014-0077

Bilaga 2

TILLÄMPNINGSANVISNINGAR TILL ERS 15

Kommunfullmäktige har antagit ett reglemente för ersättningsbestämmelser för förtroendevalda

Reglementet kompletteras med dessa tillämpningsanvisningar som är bindande.
Tillämpningsanvisningarna kan kompletteras och justeras, under mandatperioden av ERS-gruppen

I skattehänseende räknas arvoden och ersättningar enligt ERS som inkomst av tjänst. De är sjukpenning- och pensionsgrundande enligt lagen om allmän försäkring. Kommunen betalar arbetsgivaravgifter enligt lag.

Godkännande av arvoden och ersättningar

Arvoden och ersättningar enligt ERS utges efter godkännande av ordföranden inom respektive ansvarsområde ERS-gruppen *ska* stödja och råda ordföranden i denna uppgift.

Ordförandens arvoden och ersättningar prövas av vice ordföranden.
Arvode för utbildning utges efter godkännande av ordföranden i kommunfullmäktigegruppen

Månadsarvode

Månadsarvode är en kompensation för alla de allmänna uppgifter i den egna nämnden som ingår i uppdraget.

En förtroendevald som får månadsarvode och samtidigt har fler uppgifter än de allmänna uppgifterna kan även vara berättigad till timarvode.

Tidsgränser för utbetalning av månadsarvode

När ledamöter eller ersättare i kommunfullmäktige tillträder under pågående mandatperiod får de månadsarvode från och med dagen för länsstyrelsens beslut.

När ett kommunalt bolag övergår till att bli vilande upphör rätten till månadsarvode

Timarvode

Begränsningar i rätten till timarvode

- Arvodet gäller för högst åtta timmar per sammanträde eller förrättning. Undantag: heldagssammanträden med kommunfullmäktige berättigar till mer än åtta timmars arvode.
- Arvodet gäller inte för restid inom kommunen om inte resan ingår i sammanträdet eller förrättningen.
- Arvodet gäller inte för inläsning av handlingar eller protokollsjustering. Undantag: justering av kommunfullmäktiges protokoll berättigar till timarvode.
- Arvodet gäller inte för sådana uppdrag som berättigar till månadsarvode enligt 2 §.
- Arvodet gäller inte för måltidsuppehåll.

Begränsningar i förstatimmesarvodet

När man går på flera sammanträden eller utför flera förrättningar i följd får man förstatimmesarvode endast första gången, om sammanträdena eller förrättningarna sker inom samma organ och om det är högst tre timmar mellan dem. Om uppehållet är längre än tre timmar eller det gäller olika organ så får man minimiarvode som vanligt. Sammanträdena och förrättningarna ska planeras så att kostnaden inte blir högre än nödvändigt.

Som "samma organ" räknas

- ett organ och dess tillhörande beredningar, utskott etcetera
- kommunstyrelsen och Uppsala Stadshus AB
- moderbolag och dotterbolag som i huvudsak har samma styrelse
- nämnd eller nämndutskott och bolag som i huvudsak har samma styrelse.

Timarvode utges som ersättning för faktiskt nedlagd tid i de sammanhang som framgår av specifikationen nedan.

Tillämpningsanvisningar för timarvode till förtroendevald som får månadsarvode

Följande uppgifter i den egna nämnden berättigar till timarvode:

Sammanträden:

- Sammanträden med nämnden.
- Sammanträden med nämndens permanenta utskott eller nämndberedningar. (Se förtydligande 1.)
- Sammanträden med partigruppen
- Särskilda aktiviteter i partigruppen.

Resor och besök:

- Kurser och konferenser.
Förrättningar utom kommunen

Särskilda uppgifter i samband med en arbetskonflikt.

Exempel på uppgifter som inte berättigar till timarvode

Följande uppgifter i den egna nämnden berättigar inte till timarvode:

Sammanträden:

- Sammanträden med tillfälliga utskott, beredningar, arbetsgrupper, projektgrupper och liknande.
- Sammanträden med partssammansatta organ, till exempel samrådsgrupper och skyddskommittéer.
- Deltagande i kommunstyrelsens arrangemang för nämndernas ordförande och presidier.

Förberedelse och efterarbete i samband med sammanträden:

- Presidieberedning, alltså när ordförande och vice ordförande tillsammans bereder ärenden.
- Överläggningar med chefer eller nämndsekreterare.

Frågor som rör den egna nämnden:

- Beslutsarbete i delegerade ärenden och undertecknande av handlingar.
- Kontakter med nämndens tjänstemannaorganisation.
- Närvaro vid kommunfullmäktiges sammanträden då den egna nämndens frågor behandlas.
- Samråd och kontakter med andra nämnder och styrelser i frågor som rör den egna nämndens verksamhetsområde och som är av tillfällig karaktär. Se förtydligande 2 nedan.
- Kontakter med allmänhet, myndigheter, organisationer och föreningar i frågor som rör den egna nämndens frågor.
- Arbete med att informera om nämndens verksamhet internt inom kommunens förvaltning och politiska organisation samt externt till olika grupper och intressenter ute i samhället.

Resor och besök:

- Besök vid och besiktningar av anläggningar, arbetsplatser och institutioner.
- Representation.
- Medverkan vid studie- och vänortsbesök i kommunen.

Kostnadsersättningar

Resor från en tillfällig bostad eller arbetsplats

Resekostnadsersättningen beräknas utifrån att man reser från sin permanenta bostad eller arbetsplats. Om man tillfälligt bor eller arbetar någon annanstans beräknas ersättningen utifrån den kortaste resvägen. Om resorna blir kortare ska man räkna dem från den tillfälliga bostaden eller arbetsplatsen, men om de blir längre ska man räkna dem från den ordinarie bostaden eller arbetsplatsen. Man kan alltså inte få mer ersättning för att den tillfälliga bostaden eller arbetsplatsen resulterar i längre resor.

Ersättning till förtroendevalda med funktionsnedsättningar för speciella kostnader

Det gäller till exempel utgifter för resor, ledsagare, tolk och inläsning av handlingar.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst och semesterförmån

Följande uppdrag berättigar till ersättning

Följande berättigar till ersättning:

- Sammanträden och förrättningar som berättigar till ersättning.
- Restid, omklädning, väntetid etcetera i samband med sammanträden och förrättningar, se förtydligande 1 och 2.

Förtydligande 1:

Hur mycket väntetid berättigar till ersättning?

Om man har svårt att återgå till arbetet mitt under ett arbetspass, till exempel om man arbetar inom vård, undervisning och industri, kan man få ersättning för hela det förlorade arbetspasset.

Om den förtroendevalde deltar i flera sammanträden eller förrättningar samma dag kan det uppstå väntetid däremellan. För den tiden kan ersättning för förlorad arbetsförtjänst utgå, dock maximalt motsvarande den tid som det skulle ha tagit att resa fram och tillbaka till arbetet mellan sammanträdena eller förrättningarna.

Förtydligande 2:

Kan man få ersättning för arbetstid som man förlorar på grund av att man måste vila?

Om man har schemalagd arbetstid kan man få ersättning för arbetspasset närmast före eller efter sammanträdet eller förrättningen, eftersom man måste ha möjlighet att vila. Det förutsätter att sammanträdet eller förrättningen pågår i minst sju timmar, måltidsuppehållen oräknade, och att tiden mellan arbetspasset och sammanträdet eller förrättningen är kortare än sex timmar

Följande arbetsinkomster ersätts:

- Kontant lön.
- Inkomst från en rörelse eller en jordbruksfastighet.
- Förmån från arbetslöshetsförsäkring och andra allmänna stödformer som avser att ersätta arbetsinkomst. Stödformerna kan variera över tiden. ERS-gruppen avgör vilka stödformer som ger rätt till ersättning

För förtroendevald som har sin utkomst i form av vinst i enskilt bolag, handelsbolag eller motsvarande beräknas den förlorade arbetsinkomsten utifrån företagets nettointäkt under närmast föregående kalenderår. Som nettointäkt räknas företagets resultat efter avdrag för kostnader, eventuella avsättningar och avgifter. Till nettointäkten ska man lägga ersättning för förlorad arbetsinkomst från kommunen under motsvarande tidsperiod. Om företaget är nystartat får man göra en rimlig uppskattning. För en hel dag är inkomstbortfallet 1/260 av nettointkomsten och för en timme är det 1/8 av dagbeloppet. 260 är en schablonberäkning av antalet arbetsdagar per år vid femdagarsvecka. För att ordföranden ska kunna bedöma om anspråken är rimliga ska man tillsammans med intyget lämna alla de uppgifter som ordföranden anser behövas för att beräkna inkomstbortfallet.

Ersättning för förlorad semesterförmån

Om den förtroendevalda förlorar semesterförmåner får den ersättning med 12 procent av den ersättning som de fått för förlorad arbetsinkomst. Arbetsgivaren ska ange om de förlorat någon semesterförmån på intyget om förlorad arbetsinkomst.

Om man är egenföretagare kan man inte få ersättning för förlorad semesterförmån.

Exempel på inkomster som inte kan ersättas

Följande inkomster kan inte ge ersättning för förlorad arbetsinkomst

- Inkomster från passivt ägande av en jordbruksfastighet eller av ett företag
- Inkomster av kapital eller av tillfällig förvärvsverksamhet.
- Arvode från ett annat politiskt uppdrag, som uteblir på grund av det aktuella uppdraget.

Intyganden

Det är alltid den förtroendevalda själv som ansvarar för riktigheten av inlämnade intyg. Även efter godkännande och utbetalning. Felaktigt utbetalda ersättningar återkrävs.

Sammanträde och aktivitet med partigrupper

Sammanträden med partigrupper ska redovisas samtidigt som det sammanträde som gruppssammanträdet hör till.

Särskild aktivitet i partigrupperna ska anmälas i respektive kommunalt organ. Antalet timmar ska antecknas i protokollet, och protokollsutdraget ska bifogas till förrättningsräkningen.

Särskild aktivitet i fullmäktigegrupperna ska anmälas i kommunstyrelsen. Antalet timmar och antalet utomstående förtroendevalda ska antecknas i protokollet, och protokollsutdraget ska bifogas till förrättningsräkningen.

Resekostnadsersättning och traktamente

Uppkomna resekostnader i samband med ett sammanträde ska anmälas på sammanträdet.

Uppkomna resekostnader i samband med ett förrättning ska anmälas på förrättningsräkningen.

Ersättning för barntillsyn och tillsyn av anhörig med funktionsnedsättning

Om man har haft kostnader i samband med ett sammanträde och vill ha ersättning ska man anmäla detta på sammanträdet. I annat fall måste ordföranden godkänna anspråken i efterhand för att man ska kunna få ersättning.

Anmälan görs på förrättningsräkningen, Räkning förtroendevalda förrättning/resa.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst och semesterförmån

Om man har månadsarvode och begär ersättning för förlorad arbetsinkomst ska man redovisa det för varje särskilt tillfälle. Anspråket ska godkännas av nämnden i efterskott. Beslutet kan inte delegeras till presidiet

- **Anställda**

Om den förtroendevalda är anställd ska arbetsgivaren intyga för vilken tid och med hur stort belopp löneavdrag har gjorts.

Om man är anställd i kommunen jämnställs intyg i detta fall med godkännande och eller kontroll via kommunens lönesystem I sådana fall ska de förtroendevalda ange på sammanträdesuppgiften respektive förrätningsräkningen att de är anställda hos kommunen.

Om ersättningen för förlorad arbetsinkomst och timarvode sammanlagt understiger löneavdraget kan man få behålla delar av lönen, enligt 31 § 2 mom. AB 05 (Allmänna bestämmelser).

- **Arbetssökande**

Om den förtroendevalda har förmåner från arbetslöshetsförsäkring och andra liknande stödformer ska den handläggare som har registrerat avdraget intyga hur stort avdrag den har fått i sin ersättning.

- **Egenföretagare**

Om den förtroendevalde är egenföretagare ska den själv intyga på heder och samvete att den har förlorat arbetsinkomst.

Om de förtroendevalda är egenföretagare och anställda i sitt eget företag ska de själva skriva intyg om sitt löneavdrag.

- **Uppdragstagare**

Om de förtroendevalda får sina inkomster från uppdragsverksamhet utan att vara anställda eller ha F-skattsedel ska de lämna intyg på samma sätt som egna företagare, med utgångspunkt från sin årsinkomst. Det gäller till exempel författare, konstnärer och frilansjournalister.

- **Förtroendevalda med löpande tjänstledighet eller nedsatt sysselsättningsgrad**

Om de förtroendevalda har en löpande tjänstledighet eller nedsatt sysselsättningsgrad på grund av sina förtroendeuppdrag får de inte några regelrätta löneavdrag av sin arbetsgivare, och kan alltså inte lämna in intyg. De får då ersättning för förlorad arbetsinkomst för det antal timmar som hade varit aktuella om de hade fått löneavdrag vid varje enskilt tillfälle.

Motsvarande gäller om de är egenföretagare och driver sin rörelse på deltid på grund av uppdraget.

Datum
2014-04-10Diarienummer
KSN-2014-0077

Bilaga 3

**BESTÄMMELSER OM EKONOMISKA ERSÄTTNINGAR TILL
FÖRTRO ENDEVALDA MED HELTIDSUPPDRAG ELLER
DELTIDSUPPDRAG I UPPSALA KOMMUN – ERS-H 15****1 § Inledning**

Detta reglemente reglerar förtroendevaldas rätt till ersättningar i Uppsala kommun. Till reglementet finns tillämpningsföreskrifter. Kommunstyrelsen, eller av kommunstyrelsen utsedd grupp av förtroendevalda, har rätt att korrigera och komplettera tillämpningsföreskrifterna

Reglementet om ekonomisk ersättning för förtroendevalda består dels av ERS dels av ERS H.

2 § Arvodesberättigade

Arvodesberättigade enligt ERS H är förtroendevalda med heltidsuppdrag eller deltidsuppdrag över 40 procent av heltid.

3 § Månadsarvode

I skatthänseende räknas arvoden och ersättningarna enligt ERS som inkomst av tjänst. De är sjukpenning- och pensionsgrundande enligt lagen om allmän försäkring. Kommunen betalar arbetsgivaravgifter enligt lag.

Arvodets storlek

Månadsarvodet för förtroendevalda med heltidsuppdrag följer månadsarvodet för riksdagsledamöter. Det justeras den 1 januari varje år så att det sammanfaller med det då aktuella månadsarvodet för riksdagsledamöter.

Kommunstyrelsens ordförande får därutöver 30 procent och kommunstyrelsens vice ordföranden får därutöver 10 procent av månadsarvodet för riksdagsledamöter.

Arvode för deltidsuppdrag

Förtroendevalda som har deltidsuppdrag får ett månadsarvode som motsvarar uppdragets omfattning i procent.

4 § Friskvårdskuponger

Förtroendevald har rätt till förmån i form av friskvårdskuponger enligt samma regelverk som gäller för kommunens anställda.

5 § Ledighet

De förtroendevalda som omfattas av ERS-H har rätt att ta ledigt utan avdrag på arvodet. Ledigheten får vara lika lång som den längsta semestern för arbetstagare enligt Allmänna bestämmelser för arbetstagare hos Uppsala kommun (AB).

Övrig ledighet regleras av följande bestämmelser i AB

25 § Allmänna ledighetsbestämmelser

28 § Sjukdom m.m.

29 § Föräldraledighet

30 § Civil- och värnplikt

32 § Enskilda angelägenheter

6 § Resekostnadsersättning och traktamente

Resekostnadsersättning och traktamente utgår enligt de principer som gäller för anställda i kommunen. Ersättning utgår aldrig för mer än det faktiska utlägget. Dock gäller att vid utnyttjande av periodkort för kollektivtrafik utgår ersättning motsvarande kostnaden för enkel resa.

7 § Försäkring

De förtroendevalda som omfattas av ERS-H omfattas också av en trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA-KL) enligt särskilda försäkringsvillkor. Försäkringen gäller vid olycksfall och arbetssjukdomar som uppstår i samband med en förtroendevalds uppdrag för kommunen.

Kommunen tecknar en tjänstegrupplivförsäkring hos KPA Livförsäkring AB för de förtroendevalda som omfattas av ERS-H.

8 § Pension och omställningsersättning

För förtroendevald som omfattas av ERS-H gäller bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL).

För förtroendevald som före den 31 oktober 2014 omfattades av ERS H gäller Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda (PBF).

9 § Utbetalning m.m.

Utbetalning och beräkning av arvodet regleras av följande bestämmelser i AB:

15 § Avlöningsförmåner

17 § Beräkning av lön i vissa fall

19 § Samordningsbestämmelser

10 § Tolkning och tillämpning

Kommunstyrelsen avgör hur ERS-H ska tolkas och tillämpas. Kommunfullmäktige beslutar i övriga frågor som gäller ERS-H.

När en förtroendevald övergår från ERS till ERS-H avgör kommunstyrelsen omfattningen av uppdraget.

11 § Giltighetstid

Bestämmelserna gäller från och med den 1 november 2014 fram till och med det datum en ny kommunstyrelse väljs för nästa mandatperiod.

Datum
2014-03-10

Diarienummer
KSN-2014-0077

Bilaga 4

BESTÄMMELSER OM RESURSER TILL POLITISKA SEKRETERARE I UPPSALA KOMMUN 2015-2018

1 § Inledning

Varje parti med representation i kommunstyrelsen äger rätt till resurs för politisk sekreterare enligt dessa bestämmelser.

2 § Resurser

Resursen beräknas utifrån en grundresurs som för år 2015 är 585 000 kr, motsvarande en heltidstjänst med 35 000 kr i månadslön.

Kommunstyrelsen fastsätter resursen för åren 2016-2018 utifrån löneutvecklingen i samband med att budgeten för kommunstyrelsen fastställs för året.

Under mandatperioden får över- och underskott i partiernas utnyttjande av resursen föras över till kommande budgetår. Vid mandatperiodens slut ska eventuella underskott vara balanserade.

3 § Fördelning

Varje parti med representation i kommunstyrelsen ska garanteras minst en resurs. Vidare ska partiet som besätter posten som ordförande i kommunstyrelsen ha ytterligare en resurs. Den slutliga fördelningen av resurser mellan partierna fastställs i överläggningar varvid en rimlig och mer proportionell fördelning eftersträvas.

4 § Anställning som politisk sekreterare

Kommunen är arbetsgivare åt de politiska sekreterarna. Partierna väljer själva sysselsättningsgrad och kvalifikationsnivå. Individuell lönesättning tillämpas och lönernivån fastställs årligen. Kommunledningskontoret svarar i samråd med partierna för tecknande av anställningsavtal och annan löneadministration.

Kommunstyrelsens tillhandahåller kontorslokaler med utrustning och kontorsmaterial för de politiska sekreterarna. Någon avräkning görs inte för dessa kostnader.

Bilaga 5

Regler för kommunalt partistöd i Uppsala kommun

-Antagna av kommunfullmäktige den xx 2014

1§ Rätt till partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap 9§ andra stycket i kommunallagen

2§ Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- ett grundstöd som uppgår till 75 000 kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd, som uppgår till 75 000 kronor per mandat och år

3§ Fördelningen av partistöd

Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837)

Upphör presentation under mandatperioden utgår partistöd under det kalenderår som representationen upphört

4§ Redovisning och granskning

Mottagare av partistödet ska lämna en skriftlig redovisning enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap 9§ första stycket kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari - 31 december och inlämnas till kommunstyrelsen, registrator, senast den 30 juni närmast följande år.

5§ Beslut om utbetalning

Partistöd utbetalas årligen i förskott under januari månad efter beslut av fullmäktige i december månad dessförinnan.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen inte lämnats i enlighet med 4 § utbetalas inget stöd för nästkommande år.

CIRKULÄR 14:12

Avdelningen för juridik
Helena Linde

Ordförande i kommun-/landstings-
/regionfullmäktige
Ordförande i kommun-/landstings-
/regionstyrelser
Kommundirektörer
Landstings/regiondirektörer
Kanslichefer
Kommunsekreterare
Juridik
Ekonomi/finans
Partikanslier

Nya regler i kommunallagen om lokalt partistöd

Sammanfattning

Nya regler för kommunalt partistöd i kommunallagen har trätt i kraft den 1 februari 2014. Reglerna tillämpas fr.o.m. mandatperioden 2014-2018 och innebär följande.

Lokalt partistödet ska syfta till att stärka partierna i den kommunala demokratin. Varje kommun respektive landsting bestämmer om partistöd ska utbetalas och hur stort det ska vara. Lokalt partistöd får bara bestå av *ett grundstöd och/eller ett mandatbundet stöd*. Partistödet får bara utbetalas till ett *politiskt parti som är en juridisk person*. Det innebär att det måste finnas en registrerad lokal partiförening som kan ta emot stödet.

Rätten till partistöd är enligt lag kopplad till om ett *parti är representerat* i fullmäktige. Med de nya reglerna blir det möjligt att proportionellt begränsa partistödet för ett parti som inte kunnat bemanna en eller flera av sina platser i fullmäktige fr.o.m. 2014 års val.

Fullmäktige måste fatta beslut om att de partier som får stöd ska *redovisa* att stödet använts för sitt ändamål. Redovisning ska ske per kalenderår och vara inlämnad till kommunen senast per den 30 juni året efter det att stödet lämnats. Redovisningen av hur partistödet använts *ska dessutom granskas*. Partierna utser själva sin granskare. Granskaren ska årligen lämna en granskningsrapport med ett intyg om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får – i de i förväg antagna reglerna för partistöd – besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti som inte i tid lämnar in en redovisning respektive en granskningsrapport.

Inledning

Bestämmelserna om partistöd finns i 2 kap. 9-12 §§ kommunallagen (1991:900), KL.

De nya reglerna om lokalt partistöd¹ ska tillämpas från och med mandatperioden 2014-2018 och är resultatet av den översyn som gjordes av den parlamentariska utredningen "Vital kommunal demokrati"² och det därefter följande propositionsarbetet³.

För att de nya reglerna ska kunna tillämpas fullt ut måste fullmäktige anta vissa lokala regler för partistödet. Det förslag till lokala regler som finns i bilaga till detta cirkulär innehåller bara de *kompletterande regler* som behövs i förhållande till kommunallagen. Lagstiftningen och de lokalt antagna reglerna bildar en helhet och ska ses tillsammans.

Partistödets ändamål

I 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen finns den grundläggande befogenheten för kommuner och landsting att använda kommunala medel för att ge stöd till partiernas arbete. I den nya utformningen av reglerna definieras begreppet partistöd samtidigt som partistödets ändamål lyfts fram som en del av definitionen.

Partistöd är ett sådant ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet som riktar sig till kommunmedlemmarna.

Bestämmelsen är central eftersom det är i förhållande till detta ändamål som redovisning och granskning senare ska göras.

En annan konsekvens av ändamålsbestämmelsen är att medel som är avsedda för att finansiera politiska sekreterare inte ska räknas in i partistödet – eftersom det utgör stöd till det inre politiska arbetet. I den mån finansieringen av politiska sekreterare tidigare år hanterats som en del av partistödet ska detta upphöra fr.o.m. 15 oktober 2014. Beslut om politiska sekreterare får istället hanteras och redovisas som ett eget ärende vid sidan av partistödet.

Representationskravet

I 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen knyts rätten för en kommun eller ett landsting att lämna partistöd till att partiet är representerat i fullmäktige med minst en vald ledamot. Bestämmelsen har funnits tidigare – men genom den ändrade lydelsen förtydligas begreppet att "vara representerad" i fullmäktige. Med lagtextens ord är ett parti representerat "om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är

¹ Lag om ändring i kommunallagen (1991:900), SFS 2013:1053.

² Vital kommunal demokrati, SOU (2012:30).

³ Vital kommunal demokrati, prop. 2013/14:5.

fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837)". Har ett parti en "tom" stol har också partiets representation minskat i motsvarande mån.

En frivillig regel om att begränsa partistödet för "tomma stolar"

Om fullmäktige vill utnyttja utrymmet att begränsa partistödet i förhållande till ett parti som under mandatperioden får en "tom" stol i fullmäktige måste kommunen respektive landstinget anta en egen bestämmelse om att tillämpa möjligheten som finns i 2 kap. 10 § andra stycket KL. Där står att fullmäktige "får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet." I lagens mening är en stol alltså "tom" först när länsstyrelsen inte har något namn att tillgå när det behöver göras en ny sammanräkning efter en avsägelse från en ledamot i fullmäktige.

En frivillig regel om avtrappning

Bestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket ska läsas så att det finns utrymme att begränsa det mandatbundna stödet proportionellt i förhållande till antalet tomma stolar. Utnyttjas denna bestämmelse är det viktigt att hålla i minnet att kommunen eller landstinget samtidigt i sina regler för partistöd måste ta ställning till om stödet ska upphöra i samma stund som representationen upphör – eller om det ska utgå helt eller delvis under det efterföljande året. Grunden för detta finns i 2 kap. 9 § tredje stycket där det framgår sedan tidigare att partistöd får ges som längst i ett år efter det att ett parti upphört att vara representerat.

Transparens

De nya reglerna är också avsedda att göra beslutsfattandet, utbetalningarna och uppföljningen av det lokala partistödet mer transparent. Lagstiftningen innehåller relativt detaljerade krav på redovisning och granskning av hur partistödets används – men avsikten är inte att handläggningen av det årliga beslutet om utbetalning ska innefatta en materiell prövning av hur ett enskilt parti faktiskt brukat sitt partistöd. Genom den årliga hanteringen får partierna ett ansvar för att själva redovisa användningen av stödet – i former partiet väljer. De nya reglerna bidrar till att synliggöra partiernas överväganden så att de blir tillgängliga för medborgarna inom ramen för den offentlighet som är naturligt förknippad med att ett ärende läggs på fullmäktiges bord.

Frågor

Frågor eller synpunkter med anledning av detta cirkulär kan i första hand ställas till förbundsjuristen Helena Linde, 08-452 79 76, helena.linde@skl.se eller förbundsjuristen Staffan Wikell, 08-452 75 51, staffan.wikell@skl.se.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Germund Persson

Helena Linde

Bilagor:

Regler för kommunalt partistöd kommun/landsting
Kommentarer till underlaget för regler om partistöd
Svensk författningssamling, SFS 2013:1053

Avdelningen för juridik
Helena Linde

Regler för kommunalt partistöd X kommun/landsting

Antagna av fullmäktige den XX-XX- XX § Z

I kommunallagen (1991:900) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd.

I X kommun/landsting ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet i X kommun/landsting utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9 andra stycket kommunallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- ett grundstöd, som uppgår till om X kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd, som uppgår till Y kronor per mandat och år.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837).

Partistöd utgår under x månader efter det att representationen upphört.

Alternativt: "Upphör ett parti att vara representerat under ett verksamhetsår ska partistödet dock utbetalas ett år efter det att representationen upphört."

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

5 § Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut årligen i förskott under x månad efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 2 kap. 11 § andra stycket kommunallagen inte lämnats in till kommunstyrelsen/landstingsstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år.

Avdelningen för juridik
Helena Linde

Kommentarer till underlaget för regler om partistöd

En allmän bakgrund

I 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen finns den grundläggande befogenheten för kommuner och landsting att använda kommunala medel för att ge stöd till partiernas arbete. Partistödets **ändamål** framhålls genom lagtextens definition som innebär att med partistöd avses "ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

I 2 kap. 9 § andra stycket kommunallagen knyts rätten till partistöd till att **partiet är representerat** i fullmäktige. Den bestämmelsen har funnits tidigare – men är förtydligad. Att vara representerad är detsamma som att länsstyrelsen kan utse en ledamot i sin sammanräkning. Med lagtextens ord är partiet representerat "om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837)".

I 2 kap. 9 § tredje stycket framgår sedan tidigare att partistöd får ges som längst i ett år efter det att ett parti upphört att vara representerat.

Om fullmäktige vill utnyttja utrymmet att **begränsa partistödet** i förhållande till partier som under mandatperioden får "**tomma stolar**" i fullmäktige behöver kommunen införa en sådan regel. Stödet för att skapa en lokal regel finns i 2 kap. 10 § andra stycket KL där det står att fullmäktige "får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska **beaktas vid fördelningen** av partistödet." En stol är "tom" först när länsstyrelsen inte har något namn att tillgå när det behöver göras en ny sammanräkning efter en avsägelse från en ledamot i fullmäktige.

Frågan om **transparens** i partistödet lyfts fram som särskilt viktig. Lagstiftaren har därför i lag utvecklat krav på årlig redovisning och på egenkontroll av hur partistödet utnyttjas av respektive parti. Handläggningen av sådana ärenden kan innehålla en lång rad svårigheter – men utgångspunkten måste vara att prövningen för göras så schabloniserat och enkelt som möjligt med ledning av de få propositionsuttalanden som finns och som citeras i det följande.

Kommentarer till underlaget för lokala regler om partistöd

1 § Rätten till partistöd

Bestämmelsen i 1 § i de lokala reglerna innehåller det grundläggande ställningstagandet att lokalt partistöd ska lämnas. Genom bestämmelsen knyts det lokala partistödet till kommunallagens regler.

Ändamålet med stödet är att stärka de politiska partiernas ställning i den kommunala demokratin. Avsikten med en så öppen skrivning i lagstiftningen är att fånga in all verksamhet som tillgodoser det syfte som angetts för systemet med partistöd. Följande propositionsuttalande¹ ger en samlad beskrivning av detta syfte.

"När den kommunala kompetensen vidgades genom att kommuner och landsting fick befogenheten att ge partistöd avsågs fortfarande den s.k. lokaliseringsprincipen upprätthållas som innebär att kommuners och landstings verksamhet ska tillgodose ett till kommunen respektive landstinget knutet intresse (prop. 1969:126 s. 20). I de ursprungliga förarbetena betonades även att stödet skulle främja partiernas informationsverksamhet (prop. 1969:126 s. 17–21). Senare har det uttalats att partistödet bör ses som ett allmänt samhälleligt stöd för att förbättra partiernas möjlighet att utveckla en aktiv medverkan i opinionsbildningen bland medborgarna och därigenom stärka den kommunala demokratin (prop. 1991/92:66 s. 8)."

2 § Grundstöd och mandatstöd

Av 2 kap. 10 § kommunallagen följer att fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Kommuner, landsting och regioner har en relativt stor frihet att utforma stödet från sina lokala förutsättningar – exempelvis när det gäller storleksrelationerna mellan grundstöd och mandatbundet stöd². Partistödet får dock inte utformas så att det på ett otillbörligt sätt gynnar eller missgynnar ett parti. Detta följer direkt av 2 kap. 10 § första stycket kommunallagen.

Regeringen har gjort bedömningen att det inte behövs någon mer preciserad reglering i lag av vad stödet får användas till – och ytterligare precisering i lokala regler framstår inte heller som nödvändiga.

3 § Årlig utbetalning

Av 2 kap. 12 § kommunallagen följer att beslut om utbetalning av partistöd ska fattas i fullmäktige varje år. När beslutet lämpligast fattas – för att stämma överens med kommunens budgetsprocess – är ett övervägande för den enskilda kommunen eller

¹ Prop. 2012/13:5 sid 69.

² Prop. 1991/92:66 sid 8.

landstinget. Detsamma gäller om beslutet om att betala partistödet ska gälla som en förskotts- eller en efterskottsbetalning.

Kravet på årligt beslut tar sikte på själva utbetalningsåtgärden. Det innebär inte att det är nödvändigt att årligen ta ställning till stödets nivåer.

4 § Begränsningar i rätten till partistöd

Vid den årliga fördelningen av partistöd är det möjligt att ta hänsyn till om partiet lyckats bemanna sina platser eller inte. Om det ska vara möjligt att avstå från att betala ut fullt partistöd till partier med "tomma stolar" behövs en lokal regel för det. Ett sådant förslag finns i underlagets 4 § *första stycket*.

Har ett parti minst ett mandat som uppbärs av en ledamot är partiet representerat och har rätt till partistöd i form av både grundstöd och mandatstöd. Har partiet flera platser utan att alla är bemannade kan det mandatbundna partistödet minskas i motsvarande grad. Lyckas partiet inte bemanna någon plats kan också grundstödet dras in.

Det kommer i så fall att innebära att partistöd ska utgå i förhållande till valresultatet under hela mandatperioden. Fullmäktige måste dock likafullt fatta årliga beslut om utbetalning. Om kommunen väljer att avstå från möjligheten att begränsa partistödet vid bristande representation i fullmäktige kan därför både första och andra stycket i 4 § i underlaget uteslutas.

4 § *andra stycket* i underlaget innehåller ett förslag till utformning av en regel som gör det möjligt att förlänga partistödet för en viss period efter det att representationen upphört. Om en sådan avtrappningsregel är önskvärd och under hur lång avtrappningen ska pågå är en lokal fråga. Av lag följer dock att perioden inte får vara längre än ett år. Väljer man helt att avstå från en reglering kommer partistödet att upphöra samtidigt som representationen upphör.

5 § Redovisning, granskning och utbetalning

Om kommunen eller landstinget ska ge partistöd ska fullmäktige årligen besluta att parti som får partistöd ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för sitt avsedda ändamål. Redovisningen ska gälla perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter räkenskapsårets utgång. Det följer av 2 kap. 11 § första och andra stycket kommunallagen.

Fullmäktige får besluta att partistöd inte ska betalas ut om ett parti som inte lämnat redovisning föregående år.

Eftersom partistöd normalt betalas ut i förskott kommer det att bli det en fördröjning innan partistödet kan begränsas i förhållande till ett parti som inte fullgör sin redovisningsskyldighet – eller som inte lyckas fylla sina platser.

Lagstiftningen är utformad så att det **ålägger** en kommun eller ett landsting som avser att lämna partistöd att ställa krav på redovisning av stödets användning. Om några krav på redovisning inte ställs, eller om kraven utformas på ett sätt som strider mot bestämmelserna i KL innebär det att partistödet inte är kompetensenligt³.

Fullmäktige får – under vissa förutsättningar – besluta att stöd inte ska betalas ut. Det följer av 2 kap. 11 § tredje stycket kommunallagen.

Närmare om innehållet i redovisningen

Den närmare utformningen av redovisningen är inte lagreglerad. I propositionen finns vissa vägledande uttalanden⁴.

”Det väsentliga är att redovisningen är utformad på ett sådant sätt att den ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Det innebär bl.a. att redovisningen bör omfatta allt det partistöd som har använts, både det som har mottagits för det senaste året och det som eventuellt sparats från tidigare år. Däremot kan naturligtvis inte partierna tvingas att redovisa användningen av partistöd som har mottagits för tid före det att de föreslagna redovisningsbestämmelserna ska tillämpas.”

Redovisningen behöver innehålla mer än ett uttalande att stödet har använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin. Av redovisningen bör bl.a. framgå i vilken mån överföringar har gjorts till delar av partiorganisationen utanför den utbetalande kommunen eller landstinget samt vilka motprestationer som i så fall har erhållits.

Handläggning av det årliga beslutet om utbetalning av partistöd

Syftet med reglerna om redovisning och granskning är att göra underlag och beslut kring det lokala partistödet öppnare och mer tillgängliga för allmänhet och media. Hur partierna väljer att presentera hur de utnyttjar sitt stöd i förhållande till medborgare och media är en fråga för respektive parti. De handläggningsåtgärder som ingår i den sedvanliga beredningen inför ett beslut i fullmäktige bör därför ta sikte på att i lag och lokala regler föreskrivna formkrav är uppfyllda. Har inte redovisning lämnats eller saknas ett granskningsintyg ska fullmäktige besluta att stöd inte ska utbetalas. Eftersom partistöd i många kommuner/landsting utbetalas i början verksamhetsåret kommer ordningen i praktiken att leda till en eftersläpning i eventuella återkrav. Varje kommun/landsting får för egen del ta ställning till om förskottsvis utbetalat stöd ska återkrävas eller om beslut att dra in partistöd ska tillämpas på kommande verksamhetsår.

³ Prop. 2013/14:5 sid 80

⁴ Se prop. 2013/14:5, sid 78-79.

Lag om ändring i kommunallagen (1991:900);

SFS 2013:1053

Utkom från trycket
den 17 december 2013

utfärdad den 5 december 2013.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om kommunallagen (1991:900)² dels att 2 kap. 9 och 10 §§, 4 kap. 1 §, 5 kap. 1, 5, 6, 46 och 64 §§ samt 6 kap. 15 och 32 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas tre nya paragrafer, 2 kap. 11 och 12 §§ samt 5 kap. 38 a §, av följande lydelse.

2 kap.

9 § Kommuner och landsting får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd).

Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige. Ett parti är representerat om det har fått mandat i fullmäktige för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837).

Partistöd får ges också till ett parti som har upphört att vara representerat i fullmäktige, dock endast under ett år efter det att representationen upphörde.

Partistöd får bara ges till ett parti som är en juridisk person.

10 §³ Fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så, att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Fullmäktige får besluta att endast mandat för vilket en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap. vallagen (2005:837) ska beaktas vid fördelningen av partistödet.

11 § Fullmäktige ska besluta att en mottagare av partistöd årligen ska lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 9 § första stycket.

Redovisningen ska avse perioden 1 januari–31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. En av mottagaren utsedd särskild granskare ska granska om redovisningen ger en rättvisande bild av hur mottagaren har använt partistödet. Granskarens rapport över granskningen ska bifogas redovisningen.

¹ Prop. 2013/14:5, bet. 2013/14:KU7, rskr. 2013/14:71.

² Lagen omtryckt 2004:93.

³ Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

Fullmäktige får besluta att stöd inte ska betalas till parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena.

12 § Beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år.

4 kap.

1 §⁴ Med förtroendevalda avses i denna lag ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer.

Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund.

En förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska ha benämningen kommunalråd, landstingsråd eller oppositionsråd eller en annan benämning som fullmäktige bestämmer.

5 kap.

1 § Fullmäktige bestämmer hur många ledamöter som fullmäktige ska ha.

Antalet ska bestämmas till ett udda tal och till minst

2/ i kommuner med 8 000 röstberättigade invånare eller därunder,

3/ i kommuner med över 8 000 till och med 16 000 röstberättigade invånare och i landsting med 140 000 röstberättigade invånare eller därunder,

4/ i kommuner med över 16 000 till och med 24 000 röstberättigade invånare,

5/ i kommuner med över 24 000 till och med 36 000 röstberättigade invånare och i landsting med över 140 000 till och med 200 000 röstberättigade invånare,

6/ i kommuner med över 36 000 röstberättigade invånare, och

7/ i landsting med över 200 000 röstberättigade invånare.

I Stockholms kommun och i landsting med över 300 000 röstberättigade invånare ska dock antalet ledamöter bestämmas till minst 101.

5 §⁵ Ledamöterna och ersättarna i fullmäktige ska väljas för fyra år räknat från och med den 15 oktober valåret.

Om Valprövningsnämnden har beslutat om omval enligt 14 kap. 27 § vallagen (2005:837), ska dock mandattiden förlängas till dess omvalet har avslutats.

6 § Fullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande, som tillsammans utgör fullmäktiges presidium.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

38 a § Ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans, om fullmäktige har beslutat det och det sker genom ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

⁴ Senaste lydelse 2006:369.

⁵ Senaste lydelse 2005:842.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid fullmäktiges sammanträde.

SFS 2013:1053

46 §⁶ Under de förutsättningar som anges i 2 § lagen (1992:339) om proportionellt valsätt ska följande val vara proportionella:

1. val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar,
2. val av revisorer som avses i 9 kap. 1 och 2 §§,
3. val av ledamöter och suppleanter i styrelsen för aktiebolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser eller revisorer och revisorssuppleanter samt lekman-revisorer som ska granska en sådan styrelses förvaltning och
4. val av ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen samt revisorer i kommunalförbund.

Om inte något annat följer av förbundsordningen, ska det som sägs i första stycket tillämpas, när den beslutande församlingen i ett kommunalförbund väljer ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen, andra nämnder, de beslutande organens beredningar samt revisorer.

Första stycket 1 ska inte gälla vid val till en nämnd som avses i 3 kap. 4 § första stycket 2, om två tredjedelar av de närvarande ledamöterna i fullmäktige vid inrättandet av nämnden har röstat för att ledamöter i nämnden ska väljas på någon annan grund än partipolitisk.

64 § Arbetsordningen ska alltid innehålla föreskrifter om

1. antalet ledamöter i fullmäktige,
2. när sammanträden ska hållas,
3. anmälan av hinder att delta i sammanträden,
4. inkallande av ersättare och deras tjänstgöring,
5. vem som ska föra ordet, tills ordförande utsetts,
6. rätten att delta i fullmäktiges överläggningar,
7. förfarandet vid omröstningar,
8. handläggningen av motioner, interpellationer och frågor,
9. formerna för justeringen av protokollet, samt
10. fullmäktigepresidiets arbetsuppgifter.

Om fullmäktige med stöd av 23 § 5 har beslutat att medborgarförslag får väckas, ska arbetsordningen innehålla föreskrifter om hur sådana förslag ska handläggas.

Om fullmäktige har beslutat att ledamöter får delta i fullmäktiges sammanträden på distans, ska arbetsordningen innehålla föreskrifter om i vilken utsträckning sådant deltagande får ske.

6 kap.

15 § Fullmäktige ska bland nämndens ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Dessa utgör tillsammans nämndens presidium. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

Om den politiska majoriteten i fullmäktige har förändrats på ett sådant sätt att det parti som nämndens ordförande företräder inte längre ingår i den politiska majoriteten, får fullmäktige välja ett nytt presidium.

⁶ Senaste lydelse 2006:369.

32 § Fullmäktige ska utfärda reglementen med närmare föreskrifter om nämndernas verksamhet och arbetsformer.

Fullmäktige ska besluta i vilken utsträckning ledamöter får delta i en nämnds sammanträden på distans. Deltagande på distans ska ske på det sätt som anges i 5 kap. 38 a §.

En ledamot som deltar på distans ska anses vara närvarande vid nämndens sammanträde.

Reglementet för en gemensam nämnd ska antas av fullmäktige i var och en av de samverkande kommunerna eller landstingen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2014.

2. Äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för partistöd som avser tid före den 15 oktober 2014.

På regeringens vägnar

PETER NORMAN

Rikard Jermsten
(Finansdepartementet)